

Daiga Dātava

Piedot vai izpildīt nāves sodu?

Visā pasaulē un arī mūsu valstī ir cilvēki, kuri pastrādā smagus noziegumus un par to saņem sodus. Bieži kā sensācija plašsaziņas līdzekļos izskan kāda slepkavība, bet kur paliek slepkava? Šis jautājums īpaši aktualizējās pēc tam, kad nāves sodu izpildīja smagos noziegumos apsūdzētajam Sadamam Huseinam.

"Latvijas Valsts prezidenta G.Ulmaņa prezidentūras laikā no 1993.gada 7.jūlija līdz 1999.gada 7.jūlijam tikai izskatīti 8 uz nāvi notiesāto personu apžēlošanas lūgumi, trīs no tiem Valsts prezidents noraidīja, un nāves sods tika izpildīts. Pēdējo reizi nāves sodu Latvijā izpildīja 1996. gada janvārī diviem notiesātajiem, kuru apžēlošanas lūgumus Valsts prezidents bija noraidījis. Piecus uz nāvi notiesātos Valsts prezidents G.Ulmanis apžēloja, aizstājot nāves sodu ar mūža ieslodzījumu," ziņo Latvijas Valsts prezidenta kancelejas Apžēlošanas dienests.

Valsts prezidentes Vairas Vīķes – Freibergas laikā neviens nāves sods nav izpildīts.

Latvijas Valsts prezidenta kancelejas Apžēlošanas dienesta vadītāja Rita Aksenoka skaidro: "Ar 1999.gada 1.aprīli nāves sods miera laikā Latvijā ir atcelts."

Man interesants likās mācītāju viedoklis, jo Svētajos Rakstos, kā zināms, stāv rakstīts – Tev nebūs nokaut! Luterāņu mācītājs Kaspars Eglītis, kurš kalpo Madlienā un Meņģelē, saka: "Bauslis dots katra sirdsapziņai. Bībele arī pavēl valsts iekārtai lietot zobena varu. Nāves soda mērķis ir ierobežot ļaunumu, jo citādi tas iet plašumā. Pasaule dzenas pēc ārējā humānisma, bet notiek pretējais."

Arī Ogres [Svētā Meinarda katoļu draudzes prāvests Konstantīns Bojārs](#) ir par nāves sodu. Viņš stāsta par divām Krāslavā atrastām meitenēm, kuras aizgājušas uz balli, un pēc noteikta laika abas atrastas ceļmalas krūmos apraktas. Rīgā kāds slepkava savam upurim izgriezis sirdi. Piedot? Un tad vēl citi upuri cietumā... K.Bojārs domā, ka katra lieta jāizmeklē atsevišķi, jo ir gadījumi, ka nogalina aizstāvoties. "Ir valstis, kur nāves sodu pieņem vai atceļ pēc vajadzības," stāsta prāvests.

Tomēr visiem mācītājiem nav vienāds viedoklis. Draudzes "Gaisma pasaulei" mācītājs Aivars Saulītis saka: "Nē, nāves sodam! Katram cilvēkam ir iespēja laboties. Mēs spriežam par zemes lietām, bet Dieva žēlastība paliek. Mēs turamies pie tā, kas rakstīts bauslībā."

Arī tautas balss atšķiras. Ieva no Lielvārdes saka: "Nāves sods, manuprāt, nav piemērots soda veids, jo, ko Dievs devis, to cilvēks nedrīkst iznīcināt. Tā ir soda piespriedēju nolaišanās līdz sodāmā līmenim. Acs pret aci, zobs pret zobu sistēma bija aktuāla pirms mūsu ēras, bet šodien ir 21.gadsimts!"

"Pat Huseinam nevajadzēja. Tas ir pretrunā ar piedošanu," saka Sanita no Ogres. Pārsvārā tieši sievietes ir pret nāves sodu, bet to, ka tas ir maigās dabas dēļ, nevar apgalvot, jo Inese no Ikšķiles domā, ka nāves sods nav vajadzīgs, bet jābūt nežēlīgākiem sodiem, piemēram, mūža ieslodzījumam vieninieka kamerā ar maizi un ūdeni, darbu ogļu vai kūdras raktuvēs vai izgāztuvē šķirot pievedumu.

Andris no Lielvārdes arī ir par nāves sodu tiem, kuri kādu nogalinājuši. Viņš saka: "Lai cik humāni domājošs es būtu, tomēr esmu par nāves sodu. Pēc dzīvības atņemšanas citam vai vairākiem, manuprāt, piedošanas nav. Pagaidām mūsu valstī šādiem cilvēkiem ir divas iespējas - cietums vai ārstniecības iestāde. Pretīgi, ka ārstniecības iestādē šādiem cilvēkiem ir labāka pārtika nekā daudzbērnu ģimenēm. Viņiem pat ir lielākas tiesības nekā cilvēkiem, kas tur strādā. Kāda mana paziņa jau vairāk kā gadu guļ mājās ar bojātu mugurkaulu un viņai ir problēmas staigāt. Viņai, kura strādāja šādā iestādē, uzbruka agresīvs cilvēks, kurš savas ģimenes locekļus ir nogalinājis. Un viņam par to nekas nebija. Tādus vajag pakārt!"

Somālijā draudēja nāves sods sievietei, kura pārkāpusi laulību, tāpēc cilvēktiesību aizstāvji skaistumkonkursu "Mis Pasaule" pārcēla uz Londonu. Dažādi gadījumi un atšķirīgi viedokļi. Vai ir iespējama vienotība šajā jautājumā un vai vispār valstī šāda vienotība ir vajadzīga?